

enkelt af dem. Der er viist al den Indbefommen, der kan forlanges; men det forekommer mig dog, for at tage Sproget Engelsk, at det nok kunde hende, at en eller anden af Eleverne kunde lære det Sprog paa Veien, ligesom der ogsaa kunde være en Skibsfører, som vilde undervise dem i noget af det Andet, og at de saa, naar de kom hjem, kunde vel at mærke, naar Examen blev afholdt, det er en naturlig Betingelse — indstille sig uden at behøve at gaa igjennem nogen af Skolerne. Jeg siger, at jeg anser det for tvivlsomt, om ikke dette burde ske. — Under § 7 staar i sidste Stykke, at „Examinationen foretages som Regel af et af Examenkommissionens Medlemmer; dog beimyndiges Navigationsdirektøren til, om fornødent, at indbyde en af Lærerne til at fungere som Examinator.“ Jeg maatte anse det for heldigere, om denne Paragraf i Lovforslaget udtalte sig bestemt, at enten det ene eller det andet skulde gjælde, saaledes at det enten blev Kommissionens Pligt selv at udføre Examinationen, eller ogsaa ved selve Loven blev Lærerne overdraget at kunne gjøre det. Det forekommer mig, at der ellers bliver for stort Spillerum for Misbrug. Om de til Indstilling berettede Skoler skal jeg ikke udtale mig nu paa dette Stadium af Behandlingen. Det er min personlige Mening, at det er en særdeles god Foranstaltning. Jeg ser ganske sikkert, hvad der kan indvendes fra anden Side imod det, men min Opfattelse kan ikke være anderledes, end at en Navigations-skole er noget ganske Andet end en anden Skole, forsaavidt som den Uddragelse og den Vibration af Kundskaber, som Eleverne faa der, har en ganske anden Betydning end den, de faa i ganske almindelige Skoler. Om de have lært deres Sager rigtig, kan jo i mangfoldige Tilfælde være afgjørende for, om Menneskeliv, Skib, Ladning osv. gaa tabt eller ikke. Jeg finder derfor, at man skulde have glædet sig over, at Statens Tilsyn med Skolen blev saa stærkt, at man havde Sikkerhed for, at man gennem grundig Undervisning kunde faa dygtige Styrmænd. Det følger jo af sig selv, at jo flere og mindre Skoler det er, desto større Sandynlighed er der i Reglen for, at Lærerkrefterne ikke kunne blive saa gode, som naar de blive samlede i enkelte større Skoler. Der var yderligere et Punkt, jeg kunde passe at udtale mig om endnu, men det er ogsaa allerede berørt af den ene af de to ærede første Zalere. Det var angaaende det, at Examen ikke er offentlig. Jeg gaar rigtig nok ud fra, at det er en ligesom Forjæmelse, at det ikke er anført, og det er jo saa meget mere nødvendigt, tror jeg, at Examen er offentlig, som den tidligere Bestemmelse angaaende Examenkommissionerne, at deres tredje Medlem skulde vælges paa Stedet af en af de Tilstedeværende i Byen eller Omegn, bortfalder som Følge af dette Lovforslag, efter hvilket Kommissionen kun skal bestaa af 2

Medlemmer. Jeg skal hermed slutte, idet jeg tror, at de Indvendinger, jeg har gjort, ikke ere af saadan Betydning, at det ikke skulde være muligt, at den høitærede Minister vilde ændre Loven paa enkelte af disse Punkter. I saa Tilfælde maa jeg udtale, at Loven, hvis den blev saaledes ændret, vistnok vil blive hilset med almindelig Glæde overalt. Der har været Træng til den. Det, der er indtrykt i den, er Grundtanker, som jeg deler. Jeg tror, at den høitærede Minister vilde fremme Lovforslaget bedst ved, saavidt muligt, at indskrænke Mathematikundervisningen noget og overveie de enkelte Bemærkninger, jeg har tilladt mig at gjøre.

Dahl: Det er kun en kort Bemærkning, jeg skal tillade mig at gjøre, nærmest af pædagogisk Natur. Jeg kan, hvad Prøven i Dansk angaar, ganske henholde mig til, hvad den ærede sidste Zaler udtalte. Hvad Mathematikundervisningen angaar, var det ganske vist ogsaa ligesom det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgtreds (Sviid) i første Dieblik noget paafaldende, at der ved Kravene i Mathematik er tilføjet: „uden Bevisførelse“. Jeg tvivler ikke om, at en saa udmærket Mathematiker som den høitærede Minister har haft megen Betænkning ved at tilføje dette. Det Uvilkjelte var utvivlsomt, at der havde staaet: „saavidt muligt med Bevisførelse“. Men naar man betænker, i hvilken Grad Mathematiken ligger til Grund for Navigationen, naar man betænker, hvilket stort Antal Formler Sømanden er nødt til at benytte, vil det let indse, at den theoretiske Forberedelse i Mathematik maatte blive betydelig langvarigere, end det er mulig ved Forberedelsen til Styrmandsexamen, hvis Eleverne skulde lære at bevise alle disse Formler. Jeg kan i denne Retning kun henholde mig til Erfaringen fra min egen Skolevirksomhed. Af et Realskolekursus i Mathematik, som varer 4 Aar, kræves blandt Andet, at Eleverne ved Prøven skulle være kjendte med Formlerne for Overfladeberegninger og Volumenerberegninger af de vigtigste Legemer, som forekomme i den elementære Stereometri. Ved Undervisningen har jeg prøvet paa, saavidt muligt, at føre Beviserne; men det har viist sig, at man, for at kunne gjøre dette helt igjennem, bliver nødt til saa at sige at optage den hele stereometriske Lærebog. Dette er uoverkommeligt i et fireaarigt Kursus, og jeg antager, at ved Styrmandsexamen, hvor der kræves Kjendskab til endnu flere Formler end ved Realskolekursusprøven, vilde det blive langt mere uoverkommeligt at lade Eleverne føre Bevis for disse. Der er ganske vist ingen Tvivl om, at det, der fuldstændig forstaaes, hurtig bedst, det skal jeg villig indrømme det ærede Medlem fra Ribe Amts 2den Valgtreds (Sviid). Men naar man i den Grad maatte stille Krav til Elevernes Tid, som jeg